

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 23. juni 2025

Sak 2025/44 - Folkeakademiet Vestre Toten - org.nr. 983 988 962 - klage over vedtak om avslag på søknad om forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Folkeakademiet Vestre Toten (klager) søkte 7. mars 2024 om forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon.
- (2) Lotteritilsynet etterspurte i brev 8. mai 2024 klagers vedtekter og siste signerte årsmelding. Klager sendte de etterspurte dokumentene i e-post 18. mai 2024.
- (3) Lotteritilsynet avslo søknaden 28. oktober 2024, med den begrunnelse at klager i all hovedsak driver virksomhet som må regnes som et kulturtilbud, der hovedvekten av virksomheten er rettet mot voksne.
- (4) Klager påklaget vedtaket 12. november 2024. Klager viser til at organisasjonens formål er å øke livskvaliteten i lokalsamfunnet gjennom meningsfulle aktiviteter som fremmer kultur og folkeopplysning. Organisasjonen arbeider også aktivt med å formidle kunnskap og holdninger innen likestilling, toleranse og internasjonal forståelse. Klager viser til at frivillig innsats utgjør en vesentlig del av virksomheten, og at organisasjonen derfor bør kvalifisere for forhåndsgodkjenning. Klager fremhever at selv om konserter og andre arrangementer inkluderer et bredt aldersspekter, har organisasjonen også flere arrangementer rettet spesifikt mot barn og unge. Arrangementer som skøytedisko og samarbeidsprosjekter med Toten kommune har som mål å inkludere ungdom, og skape trygge og engasjerende kulturtilbud for unge. Klager henter også flere av artistene sine fra Vestre Toten Kulturskole, slik at artistene skal få prøve seg på en offentlig konsertscene. Flere av arrangementene blir på denne måten rettet mot et yngre publikum. Organisasjonen er også årlig medarrangører i julegateåpningen for barn og unge. Klager viser videre til at organisasjonen har en viktig rolle i lokalsamfunnet og bidrar med lavterskeltilbud som er åpne for alle. Et avslag vil redusere klagers muligheter til å opprettholde og videreutvikle tilbudet. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (5) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 6. januar 2025 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er lov 18. mars 2022 nr. 12 om pengespill (pengespilloven) og forskrift 17. november 2022 nr. 1978 om pengespill (pengespillforskriften).

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (7) Lotteritilsynet kan gi ikke-fortjenestebaserte organisasjoner tillatelse til å tilby pengespill, jf. pengespilloven § 18. Overskuddet fra pengespillene kan ikke finansiere fritidsaktiviteter for voksne, jf. pengespilloven § 19.
- (8) Det følger av pengespillforskriften § 38 tredje ledd at organisasjoner som har virksomhet som utgjør hobby- eller fritidsaktiviteter for voksne, ikke kan godkjennes. Organisasjoner som også har en vesentlig del av virksomheten rettet mot barn og unge under 18 år, kan likevel godkjennes for den delen av virksomheten.
- (9) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (10) Folkeakademiet Vestre Toten sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 28. oktober 2024 om avslag på søknad om forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon.
- (11) Det følger av pengespilloven § 19 at overskuddet fra pengespill som tilbys av organisasjoner etter § 18, ikke kan finansiere fritidsaktiviteter for voksne. Organisasjoner som har virksomhet som utgjør hobby- eller fritidsaktiviteter for voksne, kan derfor i utgangspunktet ikke forhåndsgodkjennes, jf. pengespillforskriften § 38 tredje ledd første punktum.
- (12) Det følger av Prop. 220 L (2020-2021) punkt 14.4.2.3 at kravet i pengespilloven § 19 om at overskuddet ikke skal finansiere fritidsaktiviteter for voksne, innebærer at idrettslag, kor, korps og sosiale samlingsplasser som retter sin aktivitet mot voksne ikke vil få tillatelse til å tilby pengespill. Dette gjelder selv om organisasjonen er ikke-fortjenestebasert og har betydelig frivillig aktivitet. Avgrensningen mot hobby- og fritidsaktiviteter for voksne er ikke ment å utelukke at organisasjoner som har et videre formål enn å være en sosial samlingsplass eller et rent fritidstilbud for voksne kan få forhåndsgodkjenning, jf. Prop. 220 L (2020-2021) punkt 14.4.2.3. Det fremgår også av proposisjonen punkt 14.4.2.4. at regelverket vil føre til at nye grupper av organisasjoner kan få tillatelse til å tilby pengespill, blant annet flere kunst- og kulturorganisasjoner.
- (13) Det følger av klagers vedtekter § 1 første avsnitt at organisasjons visjon er «Visst virker kunnskap og kultur». Etter vedtektene § 1 andre avsnitt er klagers formål å:

«øke livskvaliteten for den enkelte gjennom deltakelse i meningsfylte aktiviteter, medvirke til at kultur og folkeopplysning blir brukt aktivt i arbeidet med å styrke folkehelsen og å formidle kunnskap og holdninger innen likestilling, toleranse og internasjonal forståelse.»
- (14) Av klagers vedtekter § 3 andre avsnitt fremgår det at organisasjonens aktiviteter kan være:

a) foredragsvirksomhet, konserter, utstillinger, film, kulturarrangementer om kunst, litteratur, teater m.m. b) Kurs, studieringer og annen voksenopplæring c) Andre tiltak for å fremme et aktivt kultur-, folkeopplysnings, og inkluderingsarbeid. Av vedtektene § 3 tredje avsnitt fremgår det at organisasjonen «samarbeider med barnehager, skoler, bibliotek, helseinstitusjoner og andre organisasjoner for å nå flest mulig».

- (15) Klager er et lokalt organisasjonsledd i Folkeakademienes Landsforbund, jf. vedtektene § 2. Som vedlegg til søknaden har klager lagt ved handlingsplan 2019-2026 for Folkeakademienes Landsforbund. Av handlingsplanen s. 3 fremgår det at Folkeakademiet vil styrke lokalt engasjement og formidle kultur og kunnskap i hele landet. Dette skal gjøres gjennom å skape sosiale møteplasser med kvalitetstilbud for alle generasjoner, invitere til deltakelse, engasjement for lokalmiljøet, og til selv å være utøvende, jf. handlingsplanen s. 7. Det følger av nettsiden til Folkeakademienes Landsforbund under fanen «om oss» at et Folkeakademi skaper engasjement gjennom å arrangere foredrag, debatter, kulturarrangementer og turnévirksomhet.
- (16) Av klagers årsmelding fremgår det at organisasjonen avholdt 10 arrangementer i 2023. Det ble blant annet arrangert skøytedisko med 300 deltagere, seks sommerkonserter med lokale artister, en julekonsert, samt at klager var medarrangør på et foredrag i Toten Parkinsonforening. I søknaden har klager opplyst at de bidro med blomster i sentrum sommeren 2023, og i klagen fremgår det at organisasjonen også er medarrangør ved julegateåpningen hvert år. Lotterinemnda legger etter dette til grunn at klagers virksomhet er variert, og at klager avholder arrangementer som er rettet mot et bredt aldersspekter. Nemnda forstår det også slik at arrangementene er åpne for alle som ønsker å delta, og at klager aktivt forsøker å nå flest mulige med sine arrangementer og øvrige virksomhet.
- (17) Lotteritilsynet har begrunnet avslaget med at klager driver kunst- og kulturvirksomhet, som ikke i tilstrekkelig grad er rettet mot barn og unge. Klager har 10 medlemmer, og Lotterinemnda forstår det slik at klagers virksomhet består av å planlegge og gjennomføre ulike arrangementer og aktiviteter til glede for lokalsamfunnet. Nemnda kan ikke se at klagers arbeid med å planlegge og gjennomføre arrangementer kan anses som hobby- eller fritidsaktiviteter for voksne. Tilsynet har vist til at flere av klagers arrangementer ligger nærme hobby- og fritidsaktiviteter, og at det i all hovedsak er voksne som besøker klagers arrangementer. Slik nemnda ser det arrangerer klager varierte aktiviteter som retter seg mot en bred befolkningsgruppe. Formålet er å skape et levende lokalsamfunn, og medvirke til at kultur- og folkeopplysning blir en aktiv arena for å formidle kunnskap og styrke folkehelsen. Nemnda vurderer derfor at klager ivaretar et videre formål enn å være en sosial samlingsplass eller et rent fritidstilbud for voksne. Når klager ivaretar et videre formål med sin virksomhet, er det ikke avgjørende om det rent faktisk er flere voksne som deltar på arrangementene klager gjennomfører.
- (18) Lotteritilsynet har i innstillingen til Lotterinemnda vist til at nemnda i sak 2020/314 og 2014/44 har lagt til grunn at organisasjoner som driver med kunst- og kulturformidling ikke kunne få godkjenning etter den tidligere lotteriloven. Nemnda bemerker i denne forbindelse at disse sakene gjaldt godkjenning som lotteriverdig organisasjon etter tidligere lov 14. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven), der lotteri kunne avholdes til inntekt for et «humanitært eller samfunnsnyttig formål», jf. § 6. Ettersom sakene gjaldt den tidligere lotteriloven, har sakene ikke særlig overføringsverdi til denne saken.
- (19) Lotterinemnda har etter dette kommet til at klagers virksomhet ikke utgjør hobby- eller fritidsaktiviteter for voksne. Lotteritilsynets vedtak oppheves og sendes tilbake til tilsynet for ny behandling. Nemnda har ikke tatt stilling til om de øvrige vilkårene for forhåndsgodkjenning i pengespillforskriften § 38 er oppfylt.

Konklusjon

- (20) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak oppheves, og at saken sendes tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling.

Vedtak

Lotteritilsynets vedtak 28. oktober 2024 oppheves. Saken sendes tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur